

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - مرکز تحقیقات ملی آبزیان آبهای شور

عنوان گزارش علمی - تحلیلی:
آبزی پروری ماهی تیلapia در ایران

نویسندگان:
نسرین مشائی، فرهاد رجبی پور

شماره ثبت: ۶۷۱۹۷
تاریخ ثبت: ۱۴۰۴/۰۲/۰۲

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - مرکز تحقیقات ملی آبزیان آبهای شور

عنوان گزارش علمی - تحلیلی: آبی پروری ماهی تیلاپیا در ایران

نویسندگان: نسرین مشائی، فرهاد رجبی پور

همکار(ان): -

محل اجرا: استان یزد

تاریخ شروع: ۱۳۹۰/۰۱/۰۱

مدت اجرا: ۱ سال و ۶ ماه

ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۴

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق گزارش علمی و نویسنده»

گزارش علمی - تحلیلی: آبی پرووری ماهی تیلاپیا در ایران

شماره ثبت (فروست): تاریخ:

با مسئولیت سرکار خانم نسرین مشائی دارای مدرک تحصیلی

کارشناسی ارشد در رشته زیست‌شناسی است.

گزارش توسط داوران منتخب بخش اصلاح نژاد و تکثیر و پرورش

آبزیان در تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۴ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید

گردید.

در زمان نگارش گزارش، نویسنده در:

ستاد ☐ پژوهشکده ☐ مرکز ☒ ایستگاه ☐

با سمت عضو هیئت علمی در مرکز تحقیقات ملی آبزیان آبهای شور

مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده		۱
۱-مقدمه		۲
۲-تیلایا		۴
۲-۱-برخی از گونه های مهم تیلایا		۶
۲-۲-زیست شناسی		۹
۲-۲-۱-تولید مثل		۹
۲-۲-۲-عادات غذایی		۱۰
۲-۲-۳-ارزش غذایی تیلایا		۱۱
۳-پیشینه و جایگاه پرورشی تیلایا		۱۳
۳-۱-تیلایا در ایران		۱۶
۴-توسعه تیلایا : روش ها، اصول و چشم اندازها		۲۱
۴-۱-پرورش		۲۱
۴-۲-عوامل مهم آب		۲۱
۴-۳-سیستم های تولید		۲۳
۴-۴-پرورش متراکم		۲۳
۴-۵-پرورش تیلایا و توسعه روستایی		۲۴
۴-۶-روش های پرورش		۲۵
۴-۶-۱-پرورش در استخر خاکی		۲۵
۴-۶-۲-پرورش در قفس		۲۷
۴-۶-۳-پرورش در تانک		۲۹
۴-۶-۴-سیستم آکوابونیک		۲۹
۴-۶-۵-سیستم بایوفلوک		۳۳
۴-۷-تکثیر		۳۴
۴-۷-۱-تک جنس سازی		۳۸
۴-۸-غذا و تغذیه		۴۰
۵-مدیریت زیست محیطی		۴۲
۵-۱-راهکارهای پیشگیری		۴۲

۴۳	 ۵-۲-عمل آوری و مدیریت پساب
۴۵	 ۶-چشم انداز آینده توسعه تیلایا
۴۵	 ۶-۱-آینده پژوهی تیلایا
۴۸	 ۷-پیشنهاها
۴۸	 ۷-۱-توصیه های حفظ تنوع زیستی
۴۸	 ۷-۲-توصیه های آبرزی پروری
۵۱	 ۷-۳-توصیه های بهداشتی
۵۲	 ۷-۴-توصیه های کنترل پسماند
۵۳	 ۷-۵-توصیه های اقتصادی
۵۵	 منابع
۶۴	 چکیده انگلیسی

چکیده

معرفی گونه ها و سیستم های متناسب با شرایط مناطق مختلف از موارد اساسی موفقیت در آبی پروری است. پرورش تیلایا در جهان به دلیل ویژگی های زیستی و شیلاتی مورد توجه بوده و به سرعت در حال توسعه است. در ایران، نمونه های تیلایا نیل سیاه *Oreochromis niloticus* و هیبرید قرمز *Oreochromis sp.* پس از اخذ مجوزهای لازم در اواخر پاییز سال ۱۳۸۷، براساس شرایط اقلیمی و منابع آب غیر آزاد، به ایستگاه تحقیقات آبریان آب شور بافق استان یزد وارد و مطالعات آن آغاز شد. در بررسی امکان معرفی تیلایا به صنعت آبی پروری مناطق مرکزی کشور و جنبه های مختلف آبی پروری این ماهی، سازگاری و رشد تیلایا در شرایط سالی و استخر خاکی مطلوب ارزیابی شد. مناسب ترین اندازه وزنی، طولی و سن تخم ریزی مولدین، هماوری و عوامل مؤثر بر کیفیت تخم تعیین شد. تولید تیلایای نیل تک جنس نر با استفاده از روش های دارویی، مقدار و دوره مناسب برای تک جنس سازی صورت گرفت. سطح مطلوب پروتئین و چربی جهت دستیابی به عملکرد رشد و کارایی غذا تعریف شد. آبی پروری تیلایا در منطقه فاقد اثرات منفی زیست محیطی بود. به موازات بررسی جنبه های مختلف آبی پروری تیلایا، معرفی آن به مزارع خصوصی منطقه بافق در خردادماه ۱۳۹۰ انجام شد و در سال های بعد توسعه آبی پروری تیلایا به ویژه در مناطق مرکزی کشور آغاز گردید. توسعه آبی پروری تیلایا در کشور در راستای اهداف کلان تنوع گونه های پرورشی، افزایش تولید آبریان در واحد سطح/حجم، افزایش مصرف سرانه، کاهش هزینه های تولید آبریان، تولید پروتئین با هزینه کم، اشتغال زایی، و در جهت خودکفایی، حمایت از تولید، کار و سرمایه ایرانی می باشد. تیلایا گزینه ای مناسب برای آبی پروری موفق محسوب می شود و با توجه به تنوع فصول آب و هوایی ایران و مطالعات صورت گرفته امکان تولید این ماهی در سیستم های مختلف وجود دارد. توسعه تولید تیلایا به ویژه با استفاده از منابع آب لب شور، براساس فناوری های نوین و بهینه سازی روش ها با هدف مصرف بهینه آب اولویت دارد.

کلمات کلیدی: آبی پروری، تیلایا، معرفی، توسعه